

CE O FI DINCOLO DE UN GEAM OPAC?

PARCUL de Botho Strauss.
Traducerea: Dumitru Hîncu ●
TEATRUL NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI
● Data reprezentației: 11 februarie
1997 ● Adaptarea și regia: Tudor
Țepeneag ● Scenografia: Carmen și
Gheorghe Rasovszky ● Muzica:
Gabriel Basarabescu ● Distribuția:
Maia Morgenstern, Amalia Ciolan
(Titania), Andrei Finți (Oberon), Mihai
Călin (Cyprian, Fiul Titaniei), Tatiana
Constantin (Helen), Ecaterina
Nazare (Helma), Tomi Cristin
(Georg), Armand Calotă (Wolf),
Eugen Cristea (Höfling), Radu Ițcuș
(Erstling), Brândușa Mircea (Fata),
Andrei Duban (Nico), Doru Rancea
(Moartea, Tânărul negru), Mihai
Ionescu, Tiberiu Păun (Andi), Radu
Zetu (Peter).

Există spectacole – și este din plin cazul montării la Teatrul Național a piesei lui Botho Strauss, **Parcul** – de la care pleci cu dorința (nevoia, am putea spune) de a citi textul. Nu pentru a zăbovi asupra unor idei, asupra unor nuanțe, ci pur și simplu pentru a te lămuri despre ce e vorba, pentru a afla dacă piesa este bună sau proastă, dacă te interesează ori ba. Spectacolul nu reușește să intermedieze, la orice nivel ar face-o, această simplă, elementară legătură cu textul. Sigur, în cazul de față (ca și în multe, multe altele) ni se propune o **adaptare** a piesei lui Botho Strauss și nu piesa. Adaptarea este semnată de regizor, Tudor Țepeneag, și la fel ca de fiecare dată (pentru că nu e nimic nou, băntuie nemilos moda aceasta a adaptărilor teatrului pentru teatru), ne întrebăm ce îl atrage pe un director de scenă la un text dramatic dacă simte nevoia să îl... dramatizeze.

Cum textul nu am avut ocazia să îl citim, nu putem ști cui trebuie reproșat în primul rând sentimentul de confuzie, de platitudine pretențioasă pe care ți-l stârnește spectacolul, plictiseala iritată ce te cuprinde după ce constăți că nimic nu duce nicăieri, că nu reușești să urmărești un raționament, să legi o idee de alta (admițând că ele s-ar defini, fiecare, cu suficientă claritate). Este textul de vină? Este adaptarea? În ceea ce privește partea (consistentă) de vină a regiei, lucrurile sunt mult mai limpezi și ele țin de lipsa unor abilități elementare, cum ar fi nararea coerentă, utilizarea cât de cât deliberată a spațiului de joc, stabilirea unor ritmuri, a unor relații între personaje ș.a.m.d. Nereușita spectacolului este cu atât mai regretabilă, mai frustrantă cu cât simți, intuiești o premisă extrem de generoasă în propunerea formulată de text. Venirea pe pământ a cuplului shakespearean Titania-Oberon pentru a dăruii unor germani ai antisepticului și totuși maculatului nostru timp visul unei nopți de vară, pentru a-i învăța pe instructorii de școală de șoferi

ce este plăcerea inteligentă, iată deschideri extraordinare pentru o meditație asupra vieții și a morții, asupra poeziei și a prozei din noi înșine. Ceea ce nu se întâmplă, nu se întâmplă deloc în acest spectacol care ne prezintă parcă totul printr-un geam gros, nu numai prăfuit, dar și uzat până la opacizare.

Grație unora dintre actori, sunt clipe în care zărești ceva prin acest geam. Zărești, de pildă, pentru o frântură de moment, ce **ar putea** să însemne superba, riscanta încercare a lui Oberon de a da vibrație amorului (dacă Andrei Finți ar fi evoluat într-o structură de spectacol validă, Oberon al său ar fi fost excelent). Sunt priviri, sunt intonații, sunt sugestii în jocul Amaliei Ciolan care îți atrag atenția asupra unei actrițe foarte interesante și dacă Titania ei este lipsită, totuși, de pregnantă, vina nu aparține interpretei. Calități actricești dovedește și Mihai Călin dar, din nou, nu lui avem a-i reproșa faptul că personajele pe care le interpretează nu spun mare lucru. Sunt momente în care forța expresivă a Tatiane Constantin sparge crusta de plictis, dar... Sunt momente în care Armand Calotă și Tomi Cristin își conduc personajele aproape de punctul comunicării efective, dar... Brândușa Mircea ori Radu Zetu rostesc logic și se mișcă bine, dar... Eugen Cristea și Radu Ițcuș nu aveau nevoie, desigur, de acest spectacol pentru a se afirma, dar aveau nevoie de un **spectacol** pentru ca evoluția lor să aibă contur. Sunt și actori – Ecaterina Nazare, Doru Rancea – care au adăugat lipsei de inspirație și, până la urmă, de sens a montării, propria inabilitate, dar în cazul de față chestiunea nu mai are nici o importanță. Așa cum nu

Amalia Ciolan în Parcul de Botho Strauss la TNB (regia: Tudor Țepeneag)

prea mai are importanță faptul că scenografia nu e o izbândă în ceea ce privește decorul (lasă că e și total nefolosit), și e chiar o neizbândă dacă vorbim și de costume.

De fapt, singurul fel în care tu, spectator, reușești să participi la reprezentație e să-ți pui când și când întrebarea: oare ce o fi dincolo de geamul opac?

CRISTINA DUMITRESCU

DOAR UN EXERCIȚIU

CERERE ÎN CĂSĂTORIE, scenariu de Gavril Pinte după Ursul și Cerere în căsătorie de A. P. Cehov.
Traducerea: Mihail Sorbul, A. Steinberg, I. Alexandrescu ● **TEATRUL „NOTTARA”** ● Data reprezentației: 15 ianuarie 1997 ● Regia: Gavril Pinte ● Scenografia: Roxana Ionescu ● Muzica: Cristian Tarnovețchi, Constantin Fleancu ● Distribuția: Andreea Măcelaru, Tania Filip (Elena Popova), Cristian Șofron (Smirnov), Crenguța Hariton (Natalia Stepanovna), Sorin Cociș (Lomov), Claudiu Romilă (Bătrânul), Marian Ciripan (Muzicantul).

Într-un spectacol-coupé Cehov, tânărul regizor Gavril Pinte ne propune o „inter-textualizare” a două scurte piese foarte populare: **Ursul** și **Cerere în căsătorie**. Prin tribulațiile matrimoniale ale eroilor, amestecate cu rivalități și

orgolii de proprietar, cu hărțuieli pecuniare, regizorul încearcă să facă o radiografie a prostiei ca „legătură apocaliptică și primitivă cu non-sensul”, văzând în dramaturgul rus un precursor al teatrului absurdului. El se sprijină pe o exegeză critică de autoritate – după cum declară în caietul-program –, exegeză ce detectează în personajele cehoviene „expresia principiului marionetei” (Andrei Belii). Astfel, pe scena Studioului de la „Nottara”, Pinte imaginează un fel de „boîte à musique” populată de păpuși ce se hărjonesc și se maltratează burlesc sub privirea impasibilă a unui muzicant care, la flașnetă, le ritmează din când în când jocul. Apreciem în reprezentație stilul construcției plastice. Roxana Ionescu realizează un decor metaforic, costume stilizate, cu elemente indicative pentru epocă, o ambianță poetică. În

